

BEHATXUL[📷]TIK

Juantxo EGAÑA

LISSAGARAY, EUSKAL JATORRIKO KAZETARIA PARISKO KOMUNAN

Hasiera-hasieratik, argazkia tresna indartsua izan da gerra-gatazken dokumentazioan, eta aukera eman du, denbora errealean gertaerak atzemateko ez ezik, ondorengoek gertakari horiek nola gogoratuko dituzten baldintzatzeko ere. 1871ko Parisko Komuna ez zen salbuespena izan, argazkitan jasotako lehen gatazketako bat izan baitzen. Gertakariak iraun zuen 72 egunetan, martxoaren 18tik maiatzaren 28ra, Parisko eta inguruko dozenaka argazkilarik iraultza hori erregistratu zuten, ondare bisual baliotsua utziz. Komunan zehar hartutako irudiek eszena sorta zabala erakusten dute, protagonista nagusien erretratuetatik hasi eta Parisko kale nagusietako barrikaden ikuspegietara arte. Bere balio dokumentalaz gain, argazki batzuek helburu praktiko bat bete zuten: matxinatuen identifikazio poliziala. Irudi horiei esker, Komunako parte-hartzaileak atxilotu eta exekutatu zituzten. 20.000 komunero baino gehiago hil zirela kalkulatu da. Prosper Olivier Lissagaray (1839-1901) euskal jatorriko kazetariak Parisko barrikadetan parte hartu zuen, Londresera eta Bruselara erbesteratuz. Han, 1876an, Europan izan zen lehen langile-iraultzetako bati buruzko kontakizuna argitaratu zuen, «1871ko Komunaren Historia» izenekoa. Lissagarayren lana ingelesera itzuli zuen Eleanorre, Karl Marxen alaba eta Lissagarayren bikotekidea zena Londresen erbestean egon zenean.